

**DELOPGAVE 3: VISION &
STRATEGISK GREB**

LÆNGE LEVE BLÅBJERG- NYMINDE

UDKAST

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

**Varde
Kommune**

**DANSK
KYST & NATUR
TURISME**

Juni 2023

FORORD

Denne Delrapport 3 Vision & strategisk greb i udviklingsplanen for naturområdet Blåbjerg-Nyminde efterfølger og tager udgangspunkt i Delrapport 2 Kortlægning og analyse af området.

Delrapporten indeholder et forslag til en ambitiøs vision for naturområdet og det videre udviklingsarbejde samt en række strategiske greb med indledende forslag til tiltag og indsatser.

Arbejdet med vision og strategi er udført efter metodehåndbogen "Længe leve landskabet", som anviser en metode til udarbejdelse af udviklingsplaner for natur- og outdoor-turisme i vores fælles naturområder.

Vi har i denne rapport valgt at bruge betegnelsen "friluftsliv" frem for "outdoor" i beskrivelsen af oplevelser og aktiviteter i naturområdet, og foreslår, at det fastholdes gennem den resterende projektforslag. Friluftsliv dækker i manges opfattelse en bredere målgruppe og spekter af oplevelser og aktiviteter.

Visionen og den strategiske planlægning i denne delrapport vil fungere som den overordnede ramme for projektforslagets videre arbejde med at fastlægge og udfolde retningslinjer og konkrete forslag til tiltag og indsatser i naturområdet.

INDHOLD

VISION	4
STRATEGISK PLANLÆGNING	10
Udviklingsprincipper	11
Projektområde & delområder	12
Anvendelseszonering	15
GATEWAYS & ANKOMSTPUNKTER	16
BÆREDYGTIG MOBILITET	22
CODE OF CONDUCT	26
OPLEVELSESFACILITETER	29
OVERNATNINGSFACILITETER	30

VISION: LÆNGE LEVE BLÅBJERG-NYMINDE

Naturturismen har de seneste år oplevet en betydelig vækst med en stor acceleration i efterspørgslen efter unikke kvalitetsoplevelser i naturen. I naturområdet Blåbjerg-Nyminde mærker man også den stigende efterspørgsel. De nærliggende ferieområder og den geografiske nærhed til både Varde og Esbjerg betyder, at der er mange brugere i området året rundt - turister så vel som lokale.

I forbindelse med udarbejdelse af en ny turiststrategi for Varde Kommune er der rejst en række ønsker og modsvarende bekymringer fra forskellige interessenter, der dels omhandler bedre rekreativ infrastruktur, faciliteter og friluftoplevelser, og dels bekymring for slid på naturen, der kalder på en mere hensynsfuld brug af naturen og bedre gæstestyring.

Visionen for denne udviklingsplan sætter ord på et fremtidsbillede af naturområdet Blåbjerg-Nyminde, som håndterer netop spørgsmålet om, hvordan myndigheder, lodsejere, brugere og lokale borgere kan håndtere de forskellige interesser, behov og et forventet stigende antal besøgende i vores alle sammens natur.

Visionen for Blåbjerg-Nyminde tapper ind i eksisterende planer og visioner fra Naturpark Vesterhavet, Destination Vesterhavet, Varde Kommune og Naturstyrelsen.

EN VISION OM OPLEVELSER OG INDSIGT FOR ALLE

DET AKTIVE OG DET ROLIGE FRILUFTSLIV

I Blåbjerg-Nyminde skal der være natur-, kultur- og friluftoplevelser til både de naturvante entusiaster, der søger den 'vilde' og selvstyrede

Vision

Naturområdet Blåbjerg-Nyminde skal danne rammen om mere vild natur - rig på levesteder for planter og dyr. Blåbjerg-Nyminde skal gennem unikke natur- og friluftoplevelser give borgere og besøgende indsigt i spillet mellem natur og mennesker.

Det er derfor målet at:

- Skabe rammer for både det aktive og det rolige friluftsliv
- Styrke de store og de nære naturoplevelser
- Give plads til mere urørt skov og vild natur
- Søge en regenerativ tilgang til udvikling af naturoplevelser
- Bruge læring og fortællinger som redskab

oplevelse, og de naturuvante, som har behov for en guidet og mere faciliteret oplevelse lige fra ankomsten via gateways og ankomstpunkter, der opfylder deres behov, til den trygge vandresti, der leder tilbage til start og den stedbundne naturoplevelse af et helt særligt område. Der skal være gode oplevelser til de besøgende, der kommer for fysisk udfoldelse med tempo sammen med andre, og dem, der kommer for mental udfoldelse i stilhed og ro.

Uanset skal natur- og friluftoplevelser i Blåbjerg-Nyminde medvirke til at sikre de besøgendes forståelse og respekt for naturens værdier, dynamik og foranderlighed - at naturen genskabes og beskyttes til det fælles bedste, og at når vi passer på naturen, passer vi på mennesker og steders kulturarv og historie.

DE STORE OG DE NÆRE NATUROPLEVELSER

Blåbjerg-Nyminde byder på store oplevelser af stedbundne, historiske perspektiver og vidtrækkende landskaber. Men også den nære oplevelse og fordybelse lige her - hvad kan jeg se, røre og høre, hvem bor her? Oplevelser som spiller en

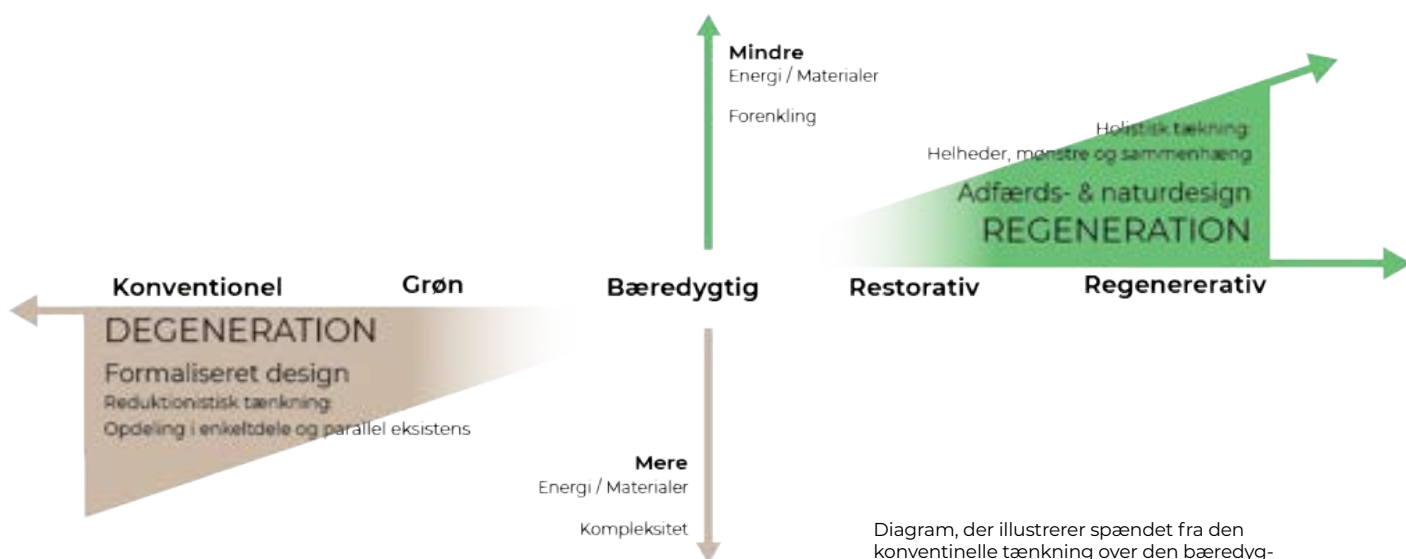
vigtig rolle i indsigt og forståelsen af naturens foranderlighed, værdier og dynamikker.

MERE URØRT SKOV OG VILD NATUR

Mange af Danmarks truede arter af vilde dyr, planter og svampe behøver mere lys, vand og dødt træ for at trives, og derfor udlægges i disse år mere og mere urørt skov, hvor skovdriften ophører og naturgenoprettende tiltag iværksættes. I den urørte skov hjælpes den vilde natur på vej ved, at der skabes lysninger og fjernes ikke-hjemmehørende arter for at give plads til den hjemmehørende natur. Der fældes træer, som efterlades i skovbunden for at give plads til artsrigdom af smådyr og svampe. Derudover lukkes grøfter og dræn for at skabe en mere naturlig vandbalance i skoven med moser, vandhuller og småsøer, som giver gode levevilkår for en lang række dyr og planter.

EN REGENERATIV TILGANG TIL NATUR- OG FRILUFTSOplevelser

En regenerativ tilgang til udvikling af natur- og friluftoplevelser handler om at forbedre, genoprette eller forstærke økosystemer, samfund og ressourcer, og skal betragtes som en retning, der

Diagram, der illustrerer spændet fra den konventionelle tænkning over den bæredygtige og til den regenerative tænkning. Kilde: "Trajectory of Environmentally Responsible Design", Bill Reed (2007)

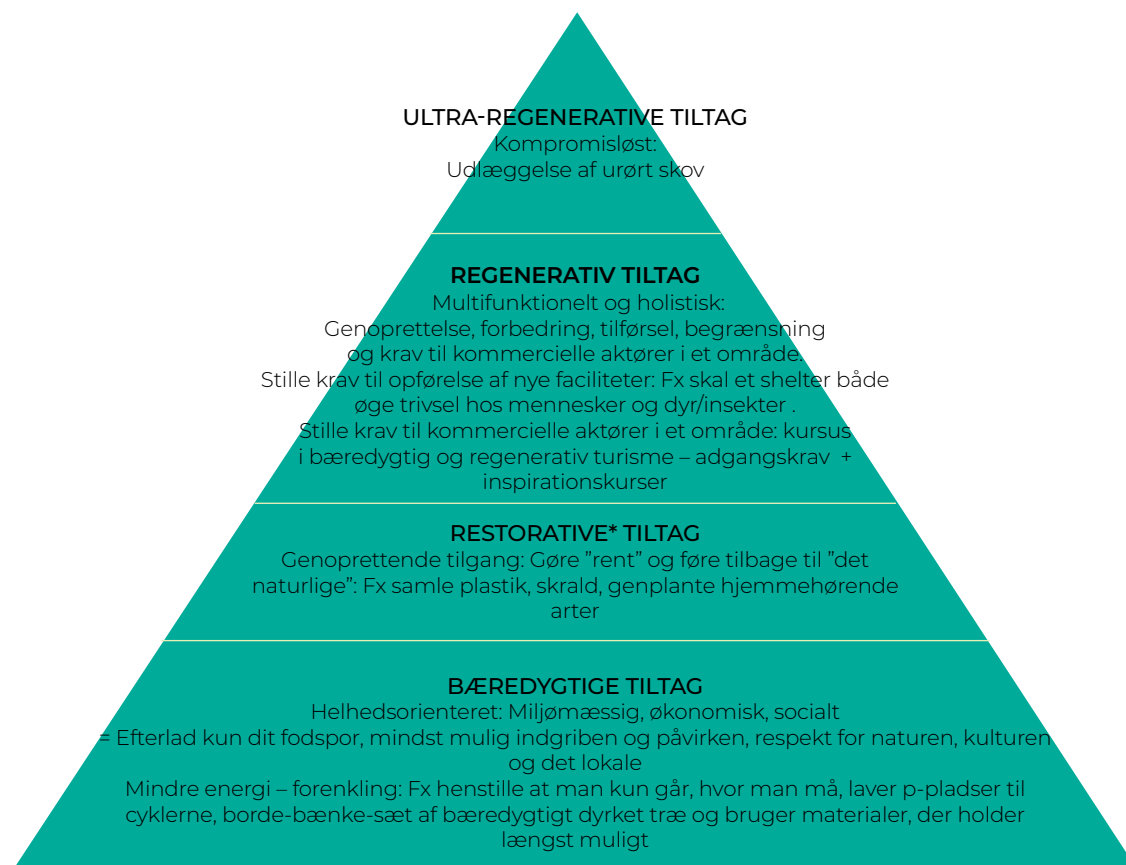
sættes, fremfor en færdig facitliste eller et quick fix. Det skal være en *fælles* retning for hensynsfuld adfærd og udvikling af oplevelsesfaciliteter, der i bund og grund går ud på at efterlade vores fælles natur rigere, end vi modtog den.

Hvor den bæredygtige tilgang handler om at vedligeholde og bevare, søger den regenerative tilgang aktivt at forbedre, genoprette og forstærke. Regeneration er ikke en erstatning for bæredygtighed, men bygger videre og ovenpå som vist i nedenstående diagram.

I Blåbjerg-Nyminde foreslås det, at regeneration vil være den guidende værdi og metode for samarbejde, udvikling, planlægning og effektivering

af fremtidige tiltag og indsatser for naturturismen og friluftslivet i området.

Retningen skal sættes og bevægelsen initieres i et krydsfelt mellem Naturstyrelsen Blåvandshuk, Varde Kommune, kommercielle aktører, brugere, foreninger og lokale borgere - og turisterne. Vigtigst er samarbejdet mellem alle interessenterne og vedholdenhed - det er en langsigtet forandring af tilgang og metode. Derfor anbefales det, at der iværksættes nogle krav til de kommercielle aktører og foreninger for at operere i området, og at der vedtages et sæt guidelines, der skal hjælpe kommune og Naturstyrelsen med fx at sikre, at nye tiltag også har et regenerativt tiltag.

Diagram, der illustrerer den regenerative "behovspyramide". * restorative = oplivende, styrkende

Kilder:

Kirby, D.A. (2020), "Entrepreneurship and Sustainability: is there a need for a new harmonised approach?", Advance-HE, 28 October 2020

Fiorentino, Alessia, "Towards Regenerative Approaches in Successful Tourism & Forestry Practices", 2023
"Regenerative tourism: moving beyond sustainable and responsible tourism", www.cbi.eu

Tiltag, der kan understøtte den regenerative tilgang og metode på tværs af interessenter:

Årligt obligatorisk møde for kommercielle aktører og foreninger, der opererer i området ang. guidelines og retningslinjer for regenerative oplevelser. Suppleres med idéoplæg til oplevelser, der er regenerative.

Årligt inspirationsmøde om naturen, kulturen og regenerativt friluftsliv for borgere og sommerhusejere – sådan gør du din grund og have endnu bedre for dyr, fugle og insekter.

Plan for, hvilke regenerative værktøjer, de ansvarshavende Naturstyrelsen og Varde Kommune skal have med ind i maskinrummet, når de udvikler nye cykelstier, faciliteter, vandrestier m.v. – dvs. ændring af naturforståelsen, læring og skoling – at vi gør tingene sammen. Dette kunne arrangeres i samarbejde med udlejningsbureauerne.

Baggrunden for et fælles sæt principper og guidelines er, at det kræver en ændring i måden at tænke og handle på, når man skal arbejde ud fra en regenerativ metode. Her vil fokus være på at sikre en "vi-tænkning" om mennesket og naturen, hvor alle tager et kollektivt ansvar - vi skal fx. alle have hunden i snor for naturens og vores fælles bedste, og vi, der rider på hest eller mountainbike, skal alle holde os til de tilladte stier, så vi undgår at slide unødigt på området's porøse underlag og risikere at forstyrre det vilde dyreliv.

Det er en bevægelse, som både små og store aktører og interessenter skal foretage sammen, og hvor der læres og udvikles undervejs med fokus på stedsspecifikke, sociale og miljømæssigt tiltag. Bæredygtige tiltag som "efterlad kun dit fodspor", "tag cyklen i stedet for bilen" osv. er fundamentet for en regenerativ helhedsorienteret tilgang. Med en regenerativ tilgang er det fx. ikke nok, at et shelter fx. får græs på taget, eller at der sættes store baljer op til skrald på stranden. Shelteret skal nytænkes – hvad

kan det bruges til, der giver merværdi, og hvordan kan skraldet genbruges af en kommerciel aktør.

LÆRING & FORTÆLLING

Ved at kende området's og vores fælles historier, ved at lære af historien og gøre tingene anderledes fremad kan vi bruge naturen som et læringsrum, der hele tiden skal tages vare på - et læringsrum med tydelige spor efter vores fælles historie og kulturarv, og et læringsrum for vores fælles fremtid med mere vild natur, urørt skov og mere biodiversitet.

Naturområdet's gateways, ankomstpunkter, faciliteter, information, formidling og oplevelsesmuligheder skal medvirke til at give indsigt og forståelse for spillet mellem naturens behov og menneskets adfærd. Gennem læring og fortælling skal de besøgende derved have mulighed for at give noget tilbage området, så vi i både den lille og store skala efterlader det bedre end vi modtog det.

Tiltag til udvikling af regenerative naturoplevelser gennem lokale partnerskaber:

Ligesom det efterhånden er et "must" for danskere at samle skrald, når de går på stranden, kan der udvikles koncepter, hvor borgere, brugere, kommercielle aktører og turister bare MÅ være med til andre regenerative og naturoplevelser:

Årlig indsamling af skrald omkring gateways og ankomstpunkter for at brede skraldeindsamlingen ud til andre steder end stranden.

Arbejdsdag for frivillige med opsætning og vedligehold af historiske vejskilte, der fortæller stedets historie. Skiltene kunne finansieres af lokale erhvervsdrivende, hvis gæster vil få gavn af den styrkede wayfinding og de historiske, autentiske fortællinger.

Guidet skovvandring med identificering og påsætning af røde sløjfer på de invasive sitka-graner og consortia-fyr. Her kan deltagerne bidrage til naturplejen og få 1:1 læring om træerne og plantagens tilblivelse og udvikling.

Tiltag til gæstestyring gennem læring & fortælling:

Visse stier udvælges og "omdannes" til tematiserede og ekstra-skiltede vandre- og cykelstier. Til det formål anbefales fx Dansk Vandrelaugs certificering – Kvalitetsvandrestier – som arbejder med høj skiltningskvalitet og tematiserede ruter:

Særlig skiltning

Temaer, der fortæller om historierne og/eller naturen

Formidling via bedre infoskilte ved ankomstpunkter og gateways

Udvalgte rastefaciliteter – som borde-bænke/pausepladser eller "tænkepladser" evt. undersøttes af kunstneriske greb.

Vandreruter uden skiltning, som kun formidles via rutebeskrivelser til dem, der har mod på en udfordring: "Drej til højre ved den mørke sø, og gå mod sydvest over lysningen til du kommer til skovbrynet og fortsæt mod vest til den store eg". På den måde tilbydes en mere nærværende og indlevende oplevelse med stærk tilknytning til den natur, man bevæger sig i.

STRATEGISK PLANLÆGNING

I dette kapitel beskrives det, hvordan de fem udviklingsprincipper fra metodehåndbogen "Længe leve landskabet" bringes i anvendelse i et strategisk hovedgreb for den videre planlægning for naturområdet.

Der er foretaget en prioritering af udviklingsprincipperne med udgangspunkt i de stedbundne potentialer og udfordringer - og med udgangspunkt i den foreslåede vision og regenerative tilgang.

Det vurderes på baggrund af kortlægning, analyse og interessentdialog, at særligt tre af udviklingsprincipperne spiller en afgørende rolle i den videre planlægning for Blåbjerg-Nyminde, som fremhævet i diagrammet på modstående side.

For at imødekomme den stigende efterspørgsel på unikke natur- og friluftsoplevelser af høj kvalitet sættes der derfor et særligt fokus på, hvordan brugerne ledes ind i naturområdet via gateways og ankomster, hvordan der kan fremmes en bæredygtig og oplevelsesrig mobilitet samt, hvordan der kan fremmes en ønsket brugeradfærd, så balancen mellem beskyttelse og benyttelse af naturområdet opretholdes.

LÆNGE LEVE BLÅBJERG-NYMINDE

UDVIKLINGSPRINCIPPER

Gateways og ankomstpunkter

Gateways leder besøgende ind til områdets natur- og friluftsoplevelser, imødekommer deres behov både før og efter oplevelsen samt giver overblik over områdets muligheder. Et netværk af ankomstpunkter fordeler besøgende i naturområdet og understøtter den rolige, solitære friluftoplevelse.

Bæredygtig mobilitet & oplevelsesrig infrastruktur

Bæredygtig mobilitet fremmes med oplevelsesrige cykelforbindelser på tværs af området. Tilgængelighed for brugere med særlige behov styrkes omkring gateways.

Code of conduct & partnerskaber

Gennem lokale partnerskaber, adfærdsdesign og tydelig information fremmes ønsket brugeradfærd.

Stedsspecifikke oplevelser & faciliteter

Faciliteter tilpasses landskabet og tager afsæt i og styrker de stedsspecifikke oplevelser.

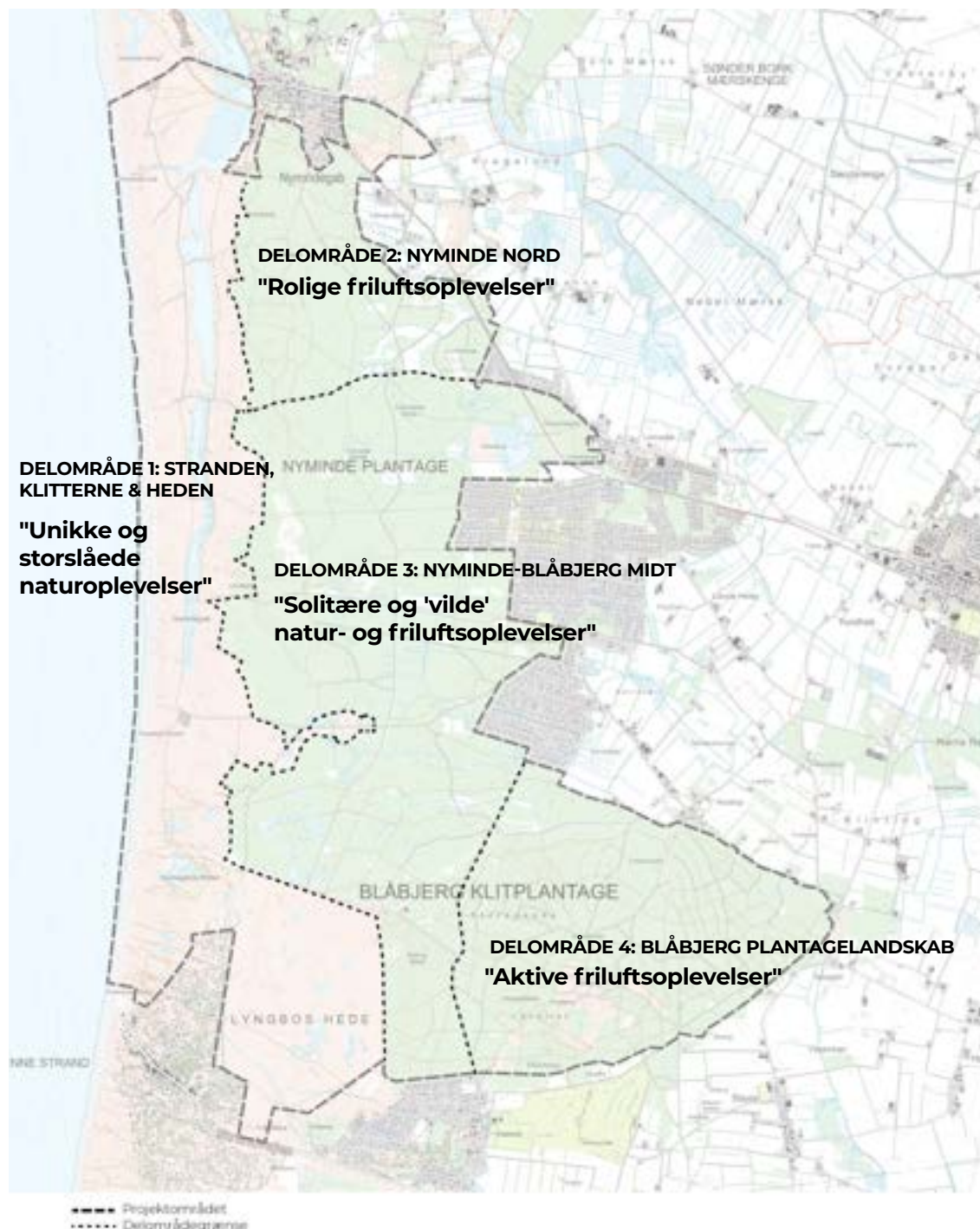
Overnatningsfaciliteter

Overnatning i området er primitiv og naturnær i form af friteltning, primitive lejrpladser samt shelters. Shelters placeres i tilknytning til gateways i plantagen.

STRATEGISK PLANLÆGNING

DELOMRÅDER

Projektområdet ses på nedenstående kort og udgøres af fire delområder, som hver især har nogle unikke karakteristika og potentialer ift. landskab, friluft aktiviteter og oplevelsesværdier, som sammen med visionen skal fungere som rettesnor for den fremtidige planlægning og udvikling. Delområderne og den foreslåede kernefortælling(overskrift) for hvert af de fire delområder ses på nedenstående kort og beskrives på de efterfølgende sider:

STRATEGISK PLANLÆGNING

DELOMRÅDER

DELOMRÅDE 1: STRANDEN, KLITTERNE & HEDEN

Kernefortællingen for retningslinjer og planlægning af natur- og friluftsoplevelser i delområde 1 foreslås at være: **"Unikke og storslåede naturoplevelser"**

I strand, klit- og hedelandskabet er der en særlig intens oplevelse af det dynamiske landskab. Delområdet er domineret af den brede forstrand og det brede kuperede klitlandskab, der brat rejser sig i op til 20 m.o.h., for igen at afløses af den bagvedliggende og lige så dominerende klithede. Der er kun i meget begrænset omfang bebyggelse i delområdet bortset fra mindre bebyggelser som ishuse ved Nymindegab Strand parkeringsplads og det privatejede historiske Folle Huse. Som en del af Atlantvolden findes her bunkeranlæg opført af tyskerne under 2. verdenskrig. Delområdet er omfattet af flere fredninger og ligger delvist indenfor NATURA 2000 fugle- og naturbeskyttelsesområde samt RAMSAR-område. Derudover er der beskyttelseslinjer omkring Nymindestrømmen og Kirkeflod samt skovbyggelinje langs skovbrynet. Fra parkeringspladsen ved Houstrup Strand udgår en vandresti, og der er ridestier i den nordlige og sydlige del. Strandlivet om sommeren - og også resten af året - tiltrækker mange besøgende, der tilgår området via to store parkeringspladser ved Houstrup Strand og Nymindegab Strand, samt en række mindre parkeringspladser langs klitterne.

Udviklingsprincipper, der bør være fokus på i planlægningen:

DELOMRÅDE 2: NYMINDE NORD

Kernefortællingen for retningslinjer og planlægning af natur- og friluftsoplevelser i delområde 2 foreslås at være: **"Rolige friluftsoplevelser"**

Delområde 2 består af et bredt kuperet bælte af flyvesand, hvorpå der i slutningen af 1800-tallet er anlagt plantage med nåletræer for at dæmpe sandflugten i området. Terrænet holder sig hovedsageligt under 20 m.o.h. Delområdet afgrænses mod nord af Nymindegab og mod øst af Nørre Nebel marsklandskab samt Lønnestak. I plantagen er der kun bebygget i meget begrænset omfang med skyttehuset og udsigtsplatform ved Søren Hats Bjerg, som er ét af delområdets seværdigheder.

I delområdet er der to markerede vandrestier samt et omfattende netværk af ridestier. Ankomsten til området foregår via små ankomstpunkter med og uden parkering - fx. fra parkeringspladsen ved Gammel Gab (delområde 1), som tilgås via en fodgængerbro over gabet samt en parkeringsplads på Gammelgabvej.

Udviklingsprincipper, der bør være fokus på i planlægningen:

STRATEGISK PLANLÆGNING

DELOMRÅDER

DELOMRÅDE 3: NYMINDE-BLÅBJERG MIDT

Kernefortællingen for retningslinjer og planlægning af natur- og friluftsoplevelser i delområde 3 foreslås at være: **"Solitære og 'vilde' natur- og friluftsoplevelser"**

Delområde 3 består ligeledes af det brede kuperede bælte af flyvesand, hvorpå der i slutningen af 1800-tallet er anlagt plantage med nåletræer for at dæmpe sandflugten i området. Terrænet holder sig hovedsageligt under 20 m.o.h. Delområdet afgrænses mod nord af Gammelgabvej og mod syd af V. Hennebysvej. I plantagen er der kun bebygget i meget begrænset omfang i form af mindre servicebygninger til Viking Link samt højspændingsledninger. I delområdet har Naturstyrelsen udpeget to arealer til stillezone, hvor den stille naturoplevelse prioriteres. Samt mindre områder til urørt skov.

I delområdet er der en enkelt vandresti, som udgår fra parkeringspladsen ved Houstrup Strand (delområde 1) samt flere ridestier. Ankomsten til området foregår via små ankomstpunkter med og uden parkering - fx. fra parkeringspladsen ved Gammel Gab (delområde 1), som tilgås via en fodgængerbro over gabet samt en parkeringsplads på Gammelgabvej. Dertil cyklende og gående fra sommerhusområderne ved Houstrup-

Udviklingsprincipper, der bør være fokus på i planlægningen:

DELOMRÅDE 4: BLÅBJERG PLANTAGELANDSKAB

Kernefortællingen for retningslinjer og planlægning af natur- og friluftsoplevelser i delområde 4 foreslås at være: **"Aktive friluftsoplevelser"**

Delområdet hører geomorfologisk set til Varde Bakkeø, men det er domineret af flyvesand og klitter, som vind og vejr har presset op over bakkeøen og dermed op i et terræn over 20 m.o.h. Her danner klitterne blandt andet toppen af Blåbjerg, som udgør et af områdets højeste naturlige punkter på 64 m.o.h med den ikoniske seværdighed Blåbjergstenen.

Blåbjerg udgør ét af Naturstyrelsen rekreative støttepunkter med to vandrestier, et netværk af ride-stier og MTB spor. Alt sammen serviceret fra parkeringspladsen med toiletbygning, borde-bænke og informationskilte om oplevelsesmulighederne. Delområdet gennemskæres af projektområdets eneste gennemkørende vej, Blåbjergvej. Mange brugergrupper bruger parkeringspladsen som udgangspunkt for både private og kommercielle ture samt oplevelser og aktiviteter i foreningsregi.

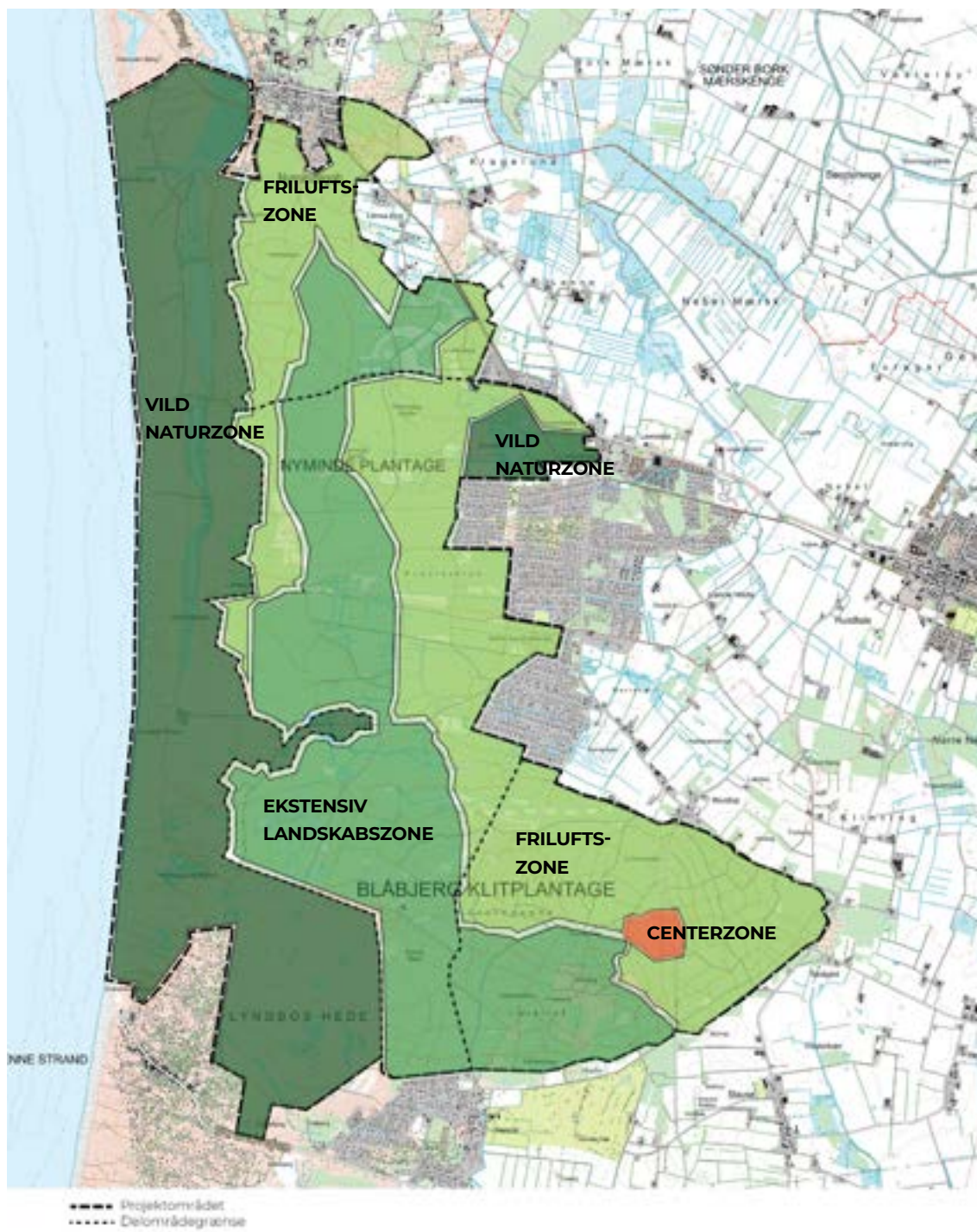
Udviklingsprincipper, der bør være fokus på i planlægningen:

STRATEGISK PLANLÆGNING

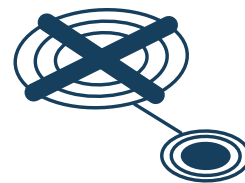
ANVENDELSESZONER

Anvendelseszonerne har til formål at sikre en relevant og fagligt funderet tilgang til planlægning i det åbne land, som er tilpasset områdernes karakter, sårbarheder og potentialer. Zonerne er dermed vejledning for myndigheders planlægning af nye tiltag i områderne, og vil fungere som en vigtig parameter for udfoldelsen af potentialer og udviklingsprincipper i den kommende fase.

UDVIKLINGSPRINCIP

GATEWAYS & ANKOMSTPUNKTER

ANKOMST TIL GATEWAYS OG ANKOMSTPUNKTER GIVER GOD TILGÆNGELIGHED TIL NATUROMRÅDET OG BIDRAGER TIL EN MÅLRETTET GÆSTESTYRING OG SPREDNING.

Ved at identificere og styrke to større gateways til området suppleret af flere mindre ankomstpunkter, er det intentionen, at give god adgang til naturområdet for brugere og besøgende, som har forskellige behov for faciliteter og information for at få en god oplevelse i naturen (se gateways på kort på side 21).

GATEWAYS

De to gateways ved Blåbjerg og Nymindegab skal bl.a. give adgang for brugere, som har behov for en mere faciliteret, tilgængelig og styret oplevelse. Herfra udgår markerede vandreruter og ridestier, og her skal der være de fornødne basisfaciliteter som parkering, helårsåben toilet med adgang til vand, opholds-/siddemuligheder, information om stier og stedets naturfortællinger, kulturarv og historie. Derudover kan gateways suppleres med midlertidige faciliteter i højsæson eller ved events som f.eks. kaffe- og foodtrucks, informationsboder eller infoskilte om events eller naturen netop nu.

Gateways skal ligeledes indeholde faciliteter, der støtter op om stedbundne natur- og friluftsoplevelser - som eksempelvis for Gateway Blåbjergs tilfælde faciliteter til mountainbikere.

GATEWAY BLÅBJERG er allerede ét af Naturstyrelsens rekreative støttepunkter, og har derfor toilet, borde-bænkesæt og flere markerede vandreruter. Dertil er Blåbjerg

udgangspunktet for de mange populære og velbesøgte MTB-spor samt ridestier. Blåbjerg er derudover et sted kendt af mange pga. den ikonske Blåbjergsten, som et yndet udflugtsmål.

Der er god adgang til Gateway Blåbjerg fra den eneste gennemkørende vej i naturområdet. Der er ligeledes flere supplerende parkeringspladser langs Blåbjergvej - her bl.a. til parkering af hestetrailere.

NYMINDEGAB BY foreslås samlet set som gateway til naturområdet. Nymindegab ligger som gateway ideelt for trafikken, der kommer fra Holmsland Klits

Gateways

Gateways er større indgange til naturområder. Ved en gateway er der bl.a. servicefaciliteter, parkeringsmuligheder og information om området. Ved at placere gateways strategisk i et område er det muligt at styre brugernes adfærd og færdsel i et område, herunder;

- at fordele de besøgende ind i naturområdet fra udvalgte lokationer i periferien, hvorved naturen kan opleves uforstyrret, og trængsel fra bl.a. biler undgås.
- at samle faciliteter på egnede lokationer, hvorfra de besøgende ledes videre ind i området.
- at give overblik over og adgang til områdets oplevelsesmuligheder via formidling og information.
- at imødekomme gæsternes behov for parkering, toiletter, vand og affaldshåndtering.
- at formidle services så som guidede ture, cykeludlejning, forplejning og bagageopbevaring.

mange sommerhusområder, og som gateway til unikke natur- og kulturhistoriske oplevelser omkring Nymindestrømmen samt i Nyminde Plantage. Byen rummer både indkøbsmuligheder, spisesteder, overnatning og kulturelle seværdigheder, som alle vil kunne få gavn af, at flere vil stoppe op i byen og fx. proviantere hos lokale virksomheder før eller efter turen. På den måde kan en udvikling af naturområdet i samspil med byens aktører medvirke til at styrke byens identitet og regenerere Nymindegab.

Den nationale rute N1 (Vestkyststien) passerer forbi på kanten af byen og plantagen ved et eksisterende ankomstpunkt ved campingpladsen, hvorfra der går to vandrestier. Det foreslås, at N1 ændres i dette punkt, så ruten passerer igennem plantagen mod syd via Promillevej og Engvejen i stedet for at lede cykel- og vandreturister uden om naturområdet. Her kan der med fordel etableres rekreative friluftsfaciliteter for både lokale, besøgende og cyklende på rute N1 (leg, ophold,

rolige naturoplevelser i tilknytning til ankomstpunktet).

ANKOMSTPUNKTER

Som supplement til de to gateways foreslås det at etablere eller styrke ankomstpunkter på strategiske steder med nærhed til oplevelser og adgang til stinetværket.

Ankomstpunkterne skal bl.a. give god adgang for de naturvante og lokalkendte, som har et mindre eller intet behov for facilitering eller styring af oplevelsen - for dem som kender vejen eller hellere selv vil finde vej.

Et andet formål med at tydeliggøre og sørge for at formidle ankomstpunkterne f.eks. på oversigtskort og lign. er ønsket om særligt på dage med højt gæstetryk at give flere adgangsmuligheder til området og en større spredning af gæsterne rundt i friluftzonerne, så man nemmere kan undgå oplevelsen af 'at gå i kø' i naturen.

Et lille ankomstpunkt med få parkeringspladser og lidt information kan derudover fungere som en bedre ankomst til den 'rolige og stille naturoplevelse' end et stort gateway med stor parkeringsplads, aktiviteter og faciliteter og mange gæster.

Ankomstpunktet ved Houstrup Strand ligger for enden af en blind vej, og henvender sig hele året til besøgende på strand- og klitlandskabet samt unikke naturoplevelser omkring Hennegårds Klitter og Lyngbos Hede, men også via to vandrestier og en ridesti et stykke ind i Blåbjerg Plantage. Houstrup Strand rummer allerede faciliteter som toilet og vand samt et omfattende antal parkeringspladser, og er derved et vigtigt ankomstpunkt til strand-, klit- og hedelandskabet.

Ankomstpunktet ved Houstrup Strand suppleres af et styrket ankomstpunkt ved krydset ml. Engvejen, der foreslås som ny national rute N1, og Houstrup Strandvej. Ankomstpunktet giver både adgang til plantagens delområde 3 (med kernefortællingen: "Solitære og 'vilde' natur- og friluftoplevelser") og strand- og klitlandskabet, og skal med nye markerede ruter kobles på dels ridestinetværket og de nuværende vandreruter.

For enden af V. Henne Bys Vej findes i dag en parkeringsplads, som der henvises til på Naturstyrelsens kort over Blåbjerg og Nyminde Plantager. V. Henne Bys Vej giver god adgang til området og er ligeledes en del af national rute N1, som her løber igennem plantagen. Derudover udgår der en markeret vandresti og en ridesti. Ankomstpunktet kan med fordel tydeliggøres og styrkes, da det giver adgang til Bykrog Bjerge og Løvklisten som to områder med særlige oplevelsesværdier.

CYKELANKOMSTPUNKTER

Langs den nationale rute N1 foreslås en række ankomstpunkter, der primært henvender sig til cykelende. Ankomstpunkterne er placeret iht. udpegede knudepunkter i knudepunktsnetværket. Læs mere herom i afsnittet Bæredygtig mobilitet fra side 22 og frem.

DEFINITION

Gateways

Gateways er større indgange til et naturområde. Her er der bl.a. servicefaciliteter, parkeringsmuligheder og information om området. Gateways gør det nemmere at være gæst – også for folk, der ikke kender området i forvejen.

Ankomstpunkter

Ankomstpunkter er – som gateways – også indgange til et naturområde. Ankomstpunkter fungerer som supplement til gateways, men er mindre og indeholder færre faciliteter.

DEFINITION

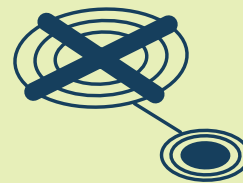

Promillevej og N1 i Nymindegab

Hvor Promillevej og National rute N1 krydses på kanten ml. Nymindegab og Nyminde Plantage findes et ankomstpunkt, hvorfra der går to vandrestier.

Foto: Arkitema

Forslag til tiltag & indsatser

1. Gateway Blåbjerg

Helårsåbent toilet med adgang til vand

Cykelparkering

Info og formidling af fx. Løvklisten, Syvstjernen og andre stedsspecifikke oplevelser, historisk perspektiv og friluftmuligheder

Formidling af services som guidede ture, eventdage og lign.

Overdækket forsamlingssted med faciliteter som cykelvaskeplads, værksted, grill, spiseplads og lign., som støtter op om MTB-aktiviteterne

Udvidelse af parkeringskapacitet

2. Gateway Nymindesgab

Nymindesgabs butikker, spisesteder, overnatningssteder og campingplads som understøttende faciliteter

Skiltning mod naturområdet på Vesterhavsvej og Lyngtoften

Adgang til Nyminde Plantage via Promillevej/ Ulvedalvej

Bilparkering på udvalgte steder i byen

Cykelparkering & pumpe/værktøj ved Ulvedalvej/N1

Samlingssted i lysningen Ulvedalvej/Promillevej med borde & bænke, aktivitets- og legemuligheder (i samarbejde med byen og med fokus på læring om adfærd i naturen og stedsspecifikke fortællinger)

Info og formidling af det sandende underlag, plantagen, klittoppene og lign., historisk perspektiv og friluftmuligheder

3. Ankomstpunkterne Houstrup Strand, Gammelgab og Nymindesgab Strand

Toilet med adgang til vand

Cykelparkering som supplement til bilparkering

Info og formidling af de unikke naturoplevelser, fredninger og områdets kulturhistorie

4. Ankomstpunkt Drewsensvej

Krydsningspunkt mellem cykelruter (fx. N1 hvis denne flyttes ind i plantagen) og trafikvej

Parkering og ophold

Info og formidling af vandrute, friluftmuligheder mod nord og naturoplevelser (urørt skov) mod syd.

5. Ankomstpunkt Engvejen

Krydsningspunkt mellem cykelruter (fx. N1 hvis denne flyttes ind i plantagen) og trafikvej

Parkering og g ophold

Info og formidling af plantagen og klit- og hedelandskabet, vandreture og cykelforbindelser

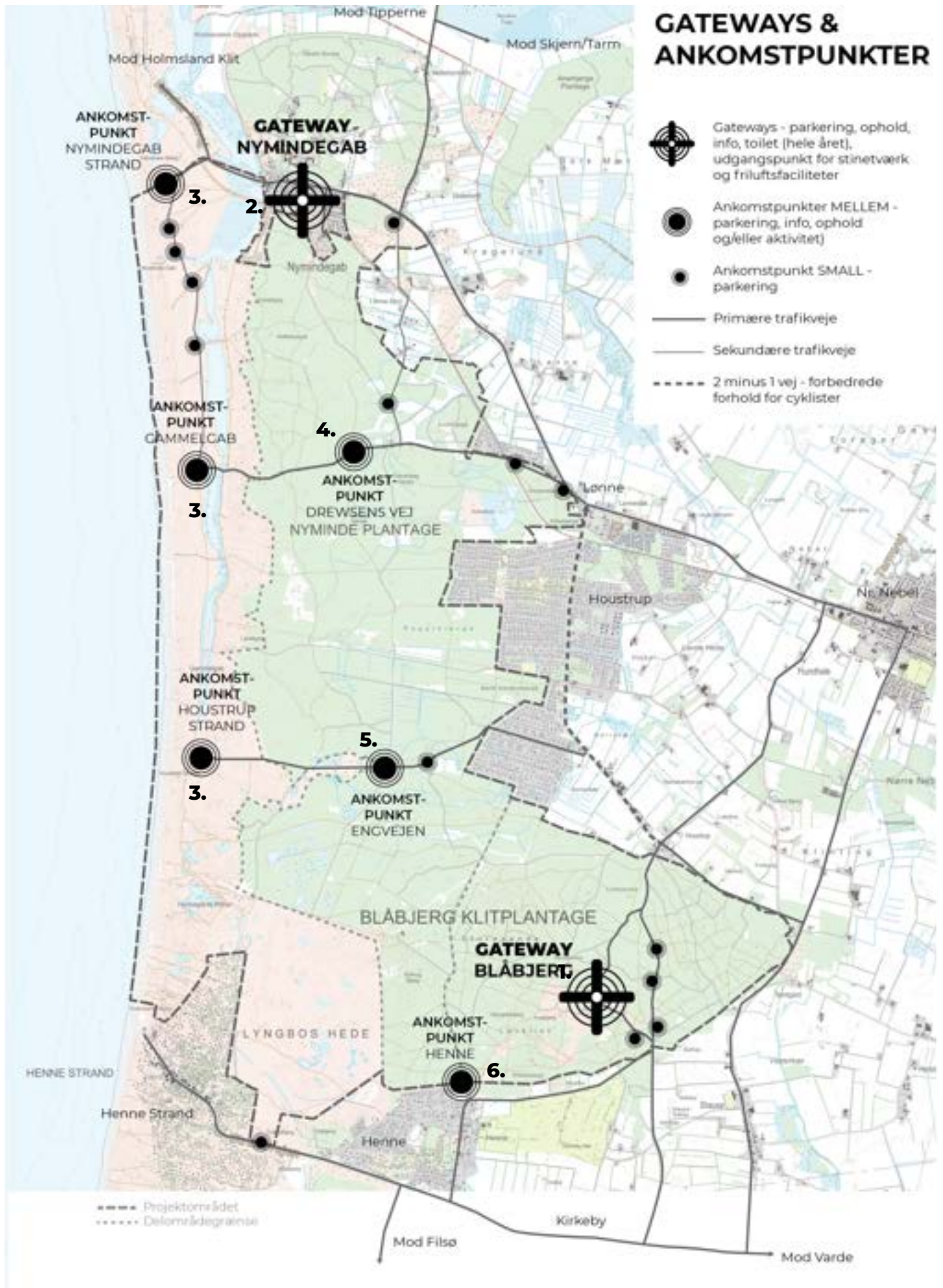
6. Ankomstpunkt Henne

Skiltning med info om ankomstpunkt på Hennebysvej

Cykelparkering & pumpe/værktøj

Info og formidling af naturoplevelser i Bykrog Bjerge og Løvklisten og friluftsoplevelser omkring Blåbjerg

GATEWAYS & ANKOMSTPUNKTER

UDVIKLINGSPRINCIP

BÆREDYGTIG MOBILITET & OPLEVELSESRIG INFRASTRUKTUR

FREMKOMMELIGHED, TILGÆNGLIGHED OG OPLEVELSESRIKDOM ER NØGLEORD FOR EN BÆ- REDYGTIG MOBILITET I BLÅBJERG-NYMINDE.

Den primære transportform til området er med bil. Både heldagsstrandgæster, hesteryttere og mountainbikere fra oplandet har ofte behov for bilen til at transportere det nødvendige udstyr til deres friluftoplevelse. Derudover er bilen den mest benyttede transportform til sommerhuset med plads til hele familien og oppakning til 1-2 uger i sommerhus.

KNUDEPUNKTSNETVÆRK

Varde Kommune deltager i projektet 'Bedre vilkår for cykelturismen', hvor tre udvalgte kommunesamarbejder vil demonstrere, hvordan cykelvenlige strækninger kan forbindes i knudepunkter og skabe bedre cykeloplevelser med fokus på bedre adgang til oplevelser, naturen samt øget fleksibilitet og en bedre afmærkning til gavn for cyklisterne.

Med projektet 'Bedre vilkår for cykelturismen i Danmark' er det initiativtagernes ønske at gøre op med primært at skilte ruter, der går fra a-b. De ønsker at aktivere endnu flere eksisterende cykelvenlige strækninger og forbinde dem i et landsdækkende netværk forbundet af knudepunkter. Knudepunkter er der, hvor strækninger krydser hinanden, og hvor du som cyklist skal træffe et valg om at cykle til højre, venstre eller køre lige ud.

Et knudepunktsnetværk giver derved cyklister mulighed for at planlægge en cykeludflugt efter lige præcis deres humør, evner og interesser. Og destinationer og turismeaktører kan lave skræddersyede ruteforslag tilpasset bestemte sæsoner eller målgrupper. Derudover giver det mulighed for at sikre sammenhæng mellem overnattingssteder og private serviceudbydere og den cykelvenlige infrastruktur. Målet er derudover at sikre bedre rammer for fritidscykling og gode cykeloplevelser.

Det foreløbige knudepunktsnetværk omkring Blåbjerg-Nyminde, der stadig er under udarbejdelse, ses på kortet side 25.

N1 GENNEM PLANTAGEN OG FREMHÆVEDE CYKELFORBINDELSER

N1 løber i dag uden om Nyminde Plantagen og gennem sommerhusområderne i Houstrup, før den igen løber igennem Blåbjerg Plantage via V. Henne Bys Vej. Det foreslås, at ruten flyttes ind i plantagen, dels for at styrke oplevelsesværdierne langs ruten, men også for at lede cykelturister væk fra Houstrupvej, hvor der er meget trafik og opleves høj fart.

Derudover er der gode muligheder for at cykle ad skoweje i Blåbjerg-Nyminde plantager, og med markering af nogle gode cykelforbindelser kan man styrke den bæredygtige mobilitet med oplevelsesrig infrastruktur i og omkring området.

Gode cykelforbindelser kan også medvirke til en stærkere tilknytning til de omkringliggende lokalsamfund og sommerhusområder - og samtidig koble disse sammen på tværs af plantagerne.

Hvis man altså kender vejen, er det en tur på ca. 20-30 min. at cykle fra sommerhusområderne eller campingpladsen i Houstrup ned for at handle i Henne Strand, til stranden eller på museum i Nymindegab.

At tage cyklen til de forholdsvis korte ture fra sommerhuset til gateways, ankomstpunkter eller seværdigheder skal være et nemt og naturligt valg, frem for at vælge bilen. Der skal være en cykel til rådighed i sommerhuset eller ved et udlejningspunkt, man skal kunne finde ruten, længden og varigheden på et digitalt eller fysisk kort og man skal kunne finde vej ude på selve turen.

Cykelturen behøver ikke kun foregå som transport, men giver også mulighed for naturoplevelser med en længere rækkevidde end til fods.

CYKELANKOMSTPUNKTER

Ved både gateways og ankomstpunkter er det vigtigt med gode cykelparkeringsforhold og formidling af forbindelserne, så de cyklende bliver guidet og hjulpet på vej. Der til foreslås en række cykelankomstpunkter, der knytter sig til den nationale rute N1 samt et enkelt ved områdets sydlige afgræsning mod Henne Strand sommerhusområdet. Cykelankomstpunkterne er for de flestes vedkommende placeret efter knudepunktprincippet - netop hvor forbindelser krydser hinanden (se kort på side 25).

Cykelankomstpunkterne skal ligesom gateways og ankomstpunkter rumme faciliteter, der støtter op om cykelturen til, fra og i området. Det kunne være noget at låse sin cykel til, en bænk at sidde på, oversigtskort med cykelvenlige strækninger, info om oplevelser i området samt fx. mulighed for at servicere sin cykel med pumpe, værktøj og lign.

Sti fra Henne Strand

En vigtig stiforbindelse mellem Henne Strand og naturområdet går over Henne gårds Klitter og er ofte oversvømmet. Det leder de besøgende på en selvtrådt trampesti gennem hedelyngen med det resultat, at beplantningen slides væk på utilsigtede steder. Området er fredet og privatejet.

Foto: COWI

• Forslag til tiltag & indsatser

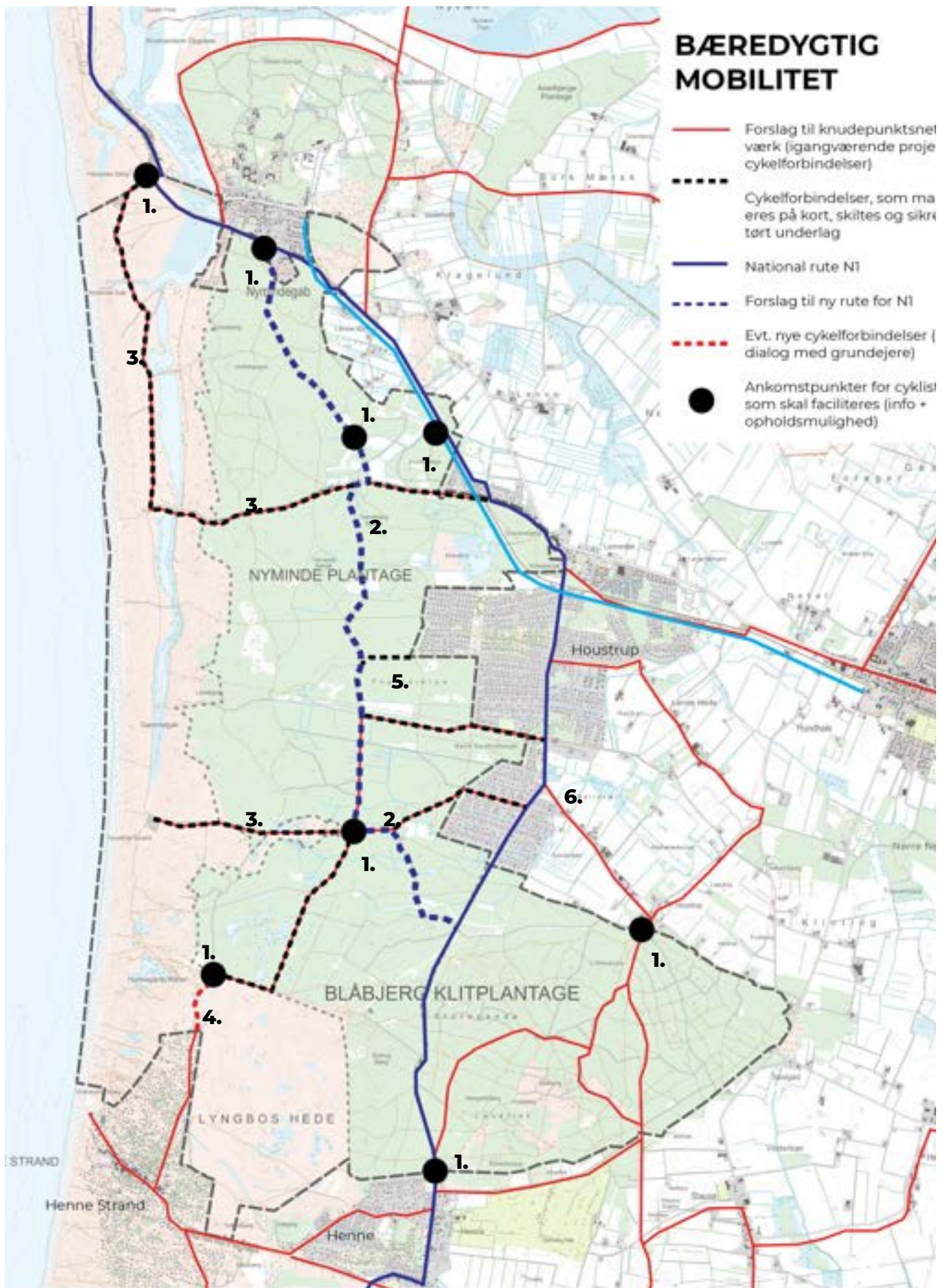
- 1. Etablering af cykelankomstpunkter** for cyklister langs central cykelforbindelse (evt. flytning af N1) samt ved Nyminde Strand, Blåbjergvej og Henne Strand.
- 2. National rute N1 foreslås flyttet**, så den forløber igennem naturområdet og giver de bløde trafikanter en unik naturoplevelse på turen, fremfor at køre på en trafikeret vej igennem et sommerhusområde.
- 3. Udpegnings af primære cykelruter i naturområdet** markeres på fysiske og digitale kort, skiltes langs ruten og sikres fremkommeligt underlag.
- 4. EVT. Etablering af cykle- og gangsti** ved Lyngbos Hede kan give bedre adgang til naturområdet fra Henne Strand. Etableret fx. som boardwalk, der både begrænser slidet på bevoksningen og beriger oplevelsen. Den nuværende sti ligger på privat areal samt i et fredet område.
- 5. Markering/etablering af cykelforbindelse** for bedre tilgængelighed fra sommerhusområdet.
- 6. 2 minus 1 vej på Houstrupvej** kan sikre bedre vilkår for cyklister og nedsætte hastigheden for bilerne. Der opleves og måles meget høj fart langs vejen, som også rummer flere kommercielle tilbud.

National Rute N1

Vestkystruten følger Nordsødkysten fra Rudbøl til Skagen. Ruten kommer forbi nogle af de største naturoplevelser i Danmark. Næsten en tredjedel af ruten på 560 km følger grusstier. Til gengæld er der ingen stigninger og minimal trafik, hvilket gør cykelstien til en familievenlig rute.

Knudepunktnetværk for rekreativ cykling

Som en del af projektet 'Bedre vilkår for cykelturismen' deltager Varde Kommune i et samarbejde om cykelvenlige strækninger, der forbindes i knudepunkter for at skabe bedre cykeloplevelser. Forløbet skal sikre fundamentet for en national skalering af et cykelknudepunktsnetværk.

UDVIKLINGSPRINCIP

CODE OF CONDUCT & PARTNERSKABER

God code of conduct handler om at hjælpe og guide brugere på en måde, der både er let at forstå, let at huske, let at efterleve og ikke mindst at tilegne sig viden om på en nem og tilgængelig måde.

CODE OF CONDUCT

Der findes allerede gode, solide og veldokumenterede regler og retningslinjer for adfærd i naturen - på kommunale arealer, på Naturstyrelsens arealer og på private arealer. Disse kan kaldes for færdselsregler til naturen; regler og retningslinjer, der skal hjælpe naturen og de menneskelige brugere med at omgå hinanden; skabe plads, mindske slid og interessekonflikter. Faktum er dog, at alt for få kender de almindelige regler for god opførsel i naturen, og færre endnu kender forskellen på at færdes på fx offentlige som private arealer.

HVAD ønsker vi i forhold til brugeradfærd?

Hvad vi ønsker, er en brugeradfærd, der er i tråd med de regler og forordninger, der gælder for færdsel i Naturstyrelsens områder. Vi ønsker en brugeradfærd, der er nudget via en enkel og tydelig code of conduct for god opførsel i naturen, således at der er plads til alle, men især plads til at bevare og styrke naturen og oplevelserne i den.

Gæstestyring er et planlægningsværktøj, hvor gæsterne kan guides til og fra, få gode oplevelser og styrkes i "naturselvtilid" dvs. at få positive oplevelser af at kunne "være" rigtige i naturen og medvirke til at regenerere. Styringen handler om at guide folk til og fra udvalgte områder, steder

og stier, alt efter den definerede robusthed i det givne område. Med udviklingsplanen foreslås det at koncentrere og facilitere friluftslivet og brugere i delområde 2 og 4 omkring Nymindegab og Blåbjerg, og at give mere plads til naturoplevelser, stillezoner og mere urørt skov i delområde 3 Blåbjerg-Nyminde Midt. Samt sikre en mere styret brugeradfærd i de storslåede og unikke naturoplevelser i delområde 1 strand-, klit- og hedelandskab, fredede områder samt beskyttede områder og naturtyper.

HVORFOR ønsker vi den brugeradfærd?

Forklaring fremmer forståelsen, så hvorfor bør vi eller bør vi ikke færdes i et givent område, hvorfor skal vi holde os på stierne og hvorfor er der ingen skraldespande?

I naturområdet Blåbjerg-Nyminde er det sandholdige underlag særligt porøst sammenlignet med andre skove og plantager. Det betyder, at der nemmere og hurtigere opstår slid på og langs med stier, som ikke er belagte med grus eller lignende fast materiale. Går der hul på de belagte stier, skal der ikke meget færdsel til, før hullet vokser, sandet blotlægges og stiens tilstand gør det besværligt eller umuligt at færdes. Denne viden er fx. vigtig at formidle som en særlig årsag til at følge code of conduct i Blåbjerg-Nyminde - både til de lokalkendte og besøgende, og de naturvante og naturuvante brugere.

At gå tur med hunden uden snor er i følge interessentdialogen et velkendt fænomen i Blåbjerg-Nyminde - en tilgang til naturen, oplevelsen og fællesskabet, som tager udgangs-

punkt i den enkelte hundeejer og hund frem for områdets vilde dyr, der kan blive stressede af mødet med en løs hund, eller de øvrige gæster, som cyklister, små børn, andre hunde eller dem, der måske ikke er så vilde med hunde.

HVORDAN ønsker vi at formidle disse ønsker?

Gennem positiv adfærdsdesign: information via forskellige formater, kunstværker i naturen på naturens præmisser (der fortæller og gør nysgerrig) og naturlige barriere og guidende skilte.

Det kan fx. gøres gennem positiv adfærdsdesign, hvor man designer omgivelserne således, at det hjælper mennesker med at handle hensigtsmæssigt og træffe de ønskede valg. Fx. med kunstværker på naturens præmisser, der fortæller og gør nysgerrig eller med naturlige barrierer og retningsgivere som beplantningsbælter, terrænforskelle og guidende skilte og tydelige stier.

Adfærdsdesign adskiller sig derfor fra mere traditionelle påvirkningsstrategier ved at påvirke adfærden i selve situationen i stedet for *før* handlingen skal tages, som man eksempelvis oftest gør med informationskampagner.

STYRKEDE LOKALE PARTNERSKABER

Styrkede lokale partnerskaber er basis for udvikling af den konstruktive og helhedsorienterede plan for udvikling af et område, hvor der skal være plads til natur og mennesker, til historier og til fremtiden - og ikke mindst for udbredelse og formidlingen af en fælles code of conduct.

Styrkede partnerskaber er essensen i regenerativ turisme, hvor fællesskabet skal medvirke til at gøre 2+2 til 7 og finde nye løsningsmodeller, der kan skabe balance både i benyttelsen og beskyttelsen. Både når der skal gives noget tilbage til naturen og til lokalsamfundet.

Sti til Tuttesbjerg - udsigtspunkt ved Lyngbos Hede

Tydelige spor i sandet og bevoksningen viser, at MTB-ryttere er blevet fristet af turen op ad både den sandede sti til udsigtspunktet på Tuttesbjerg ved Lyngbos Hede og henover klittoppens bevoksning.

Foto: Arkitema

Forslag til tiltag & indsatser

1. Styrke og formalisere de lokale partnerskaber til udbredelse af code of conduct

Dels for at alle bidrager til udbredelse af code of conduct, dels for at stå sammen om en fælles bevægelse mod en regenerativ tilgang til udvikling af områdets natur- og fri-luftsoplevelser.

Udvælgelse af de fire vigtigste råd og retningslinjer for færdsel i området bør foregå i et formelt og koordineret partnerskab mellem områdets forskellige interessenter, som skal tage et fælles ansvar for udbredelse. Interessenterne er fx. og bl.a. de kommercielle aktører i og omkring området, private lodsejere samt sommerhusejere. Sommerhusudlejningsbureauer og tourguides støtter allerede op om dette arbejde i velkomstfoldere og på ture i området.

2. Adfærdsdesign som udgangspunkt for indretning

Gateways og ankomstpunkter kan med fordel generelt indrettes med udgangspunkt i adfærdsdesign.

3. Skiltning ved ankomst til oplevelsen

Den klassiske formidling med skilte er optimal på gateways, ankomstpunkter (både for biler og cykler), på campingpladser og andre større overnatningssteder samt eksempelvis ved indgang til sommerhusområder. Skiltningen skal være inspirerende og tidssvarende formidling, der henvender sig til flere generationer ud fra nyeste viden om læringsindtag.

4. Formidling til før naturoplevelsen

Skriftlig formidling i foldere og lignende er oplagt i sommerhusenes, campingpladsernes og andre overnatningssteders infomateriale, men kunne også tænkes ind via Booking.com og AirBnB, Landfolk og Oway eksempelvis. De filmiske formidlingsmetoder kan bruges til samme kundegruppe og kunne sendes til kunden ved bookingen.

Code of conduct

Code of conduct er et veldefineret sæt værdier, regler, standarder og principper, der guider et en person, et hold, en større gruppe og en virksomhed eksempelvis, i forhold til, hvordan de kan og må opføre sig i et eksempelvis et naturområde. Dermed tjener de også som en forventningsafstemning. En god code of conduct er enkel, let at huske og følger det område, den hjælper med at regulere.

Adfærdsdesign

Adfærdsdesign har til formål at påvirke adfærden i selve situationen i stedet for før handlingen skal tages. På den måde, tager man højde for, at vi mennesker er glemsomme og lever i en travl hverdag, hvilket resulterer i, at vi sommertider glemmer eller ikke har overskud til at handle hensigtsmæssigt.

UDVIKLINGSPRINCIP OPLEVELSESFACILITETER

Nye faciliteter og oplevelsesmuligheder bør bygge på delområdernes eksisterende kvaliteter, tilpasses landskabet, skabe merværdi og holdes i bæredygtige materialer.

Faciliteter kan have til formål:

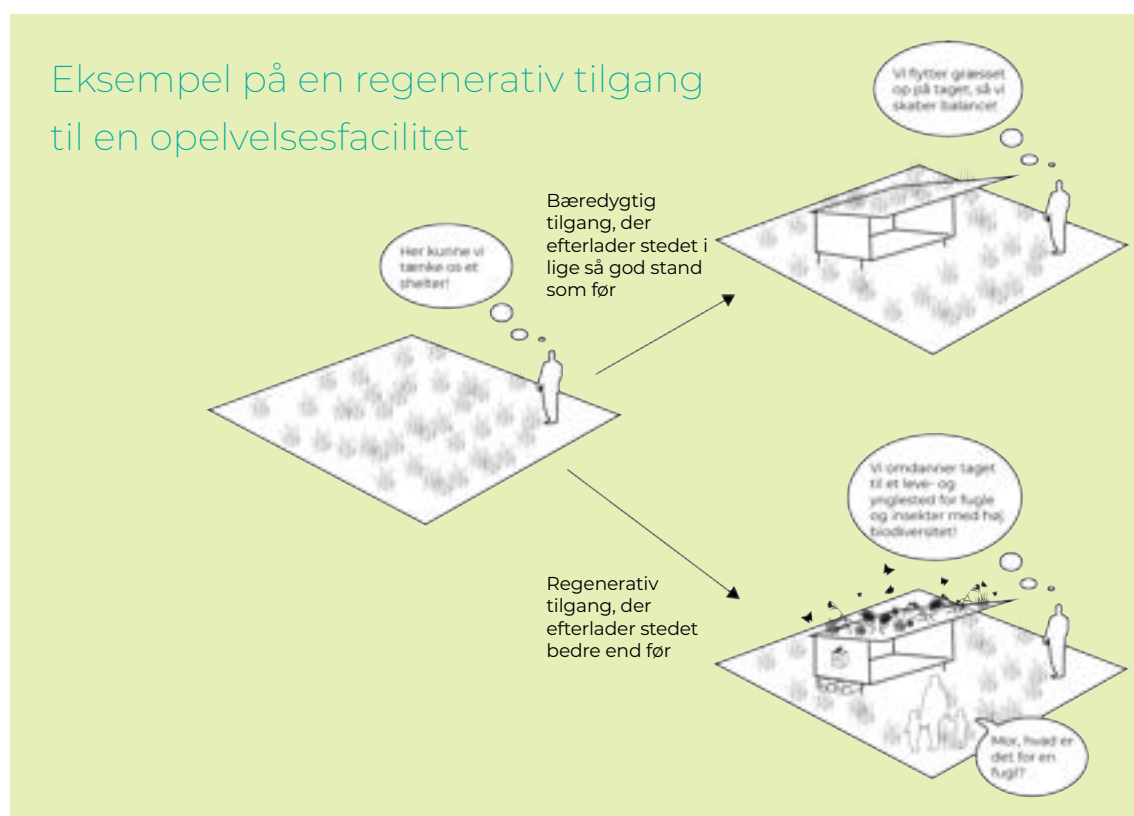
- at skabe tilgængelighed til naturoplevelser,
- at give mulighed for ophold i naturen eller pause på ruten,
- at beskytte naturen i særligt sårbare områder,
- at formidle områdets historie, værdier mv.

Oplevelsesfaciliteter er en del af områdets rekreative infrastruktur og placeres strategisk i forhold til stier og seværdigheder. Derudover foreslås faciliteterne koncentreret omkring gateways og ankomstpunkter, hvor de skal opfylde brugernes behov før og efter turen ind i området. Derudover skal det bidrage til en overordnet gæstestyring, hvor oplevelser og besøgende dels samles ud-

valgte steder (fx. i delområde 2 og 4 ved Nyminde Nord og Blåbjerg Syd, hvor kernefortællingerne er hhv. "Rolige friluftsoplevelser" og "Aktive friluftsoplevelser". Dels spredes mere ud andre steder som fx. i delområde 3 Nyminde-Blåbjerg midt, hvor kernefortællingen er "Solitære og 'vilde' natur- og friluftsoplevelser".

Oplevelsesfaciliteter i naturområdet Blåbjerg-Nyminde skal udformes, så de er tilpasset landskabet i robuste, bæredygtige og driftsvenlige materialer. Gennem en regenerativ tilgang skal faciliteter også så vidt muligt give noget tilbage til naturen og stedet - fx. ved at øge biodiversiteten og styrke naturkvaliteterne eller ved at understøtte oplevelsesværdierne med den rette placering og orientering mod fx. en udsigt, samt skabe læring om stedets natur og lokale historie gennem design og udformning. Et eksempel her på er de arkitekttegnede shelters ved Lejre, som udover at inspirere flere til at overnatte ude, med sit unikke udtryk også skal markere Nationalpark Skjoldungernes Lands sagnomspundne fortid med vikingeskibet som inspiration.

Faciliteter skal så vidt muligt være multifunktionelle, så de på så lidt plads som muligt, opfylder flest mulige af brugernes behov.

MIDLERTIDIGE EVENTFACILITETER

Der afholdes årligt forskellige store events i Blåbjerg-Nyminde særligt centreret omkring Blåbjerg. Både MTB-stævner, ridestævner osv. kan tiltrække op til flere hundrede deltagere og mindst lige så mange tilskuere. Events som ikke bare trækker gæster til naturområdet, men som lokale erhvervsdrivende og turismeaktører nyder godt af i form af øget omsætning. For at give plads til disse events og styre det pres, det nødvendigvis skaber i området, det 'rigtige' sted hen, foreslås et særligt område til håndtering af logistikken. I den nordlige del af delområde 4 øst for V. Henne Bys Vej (se kort på side 31) ligger et stort lysåbnet areal, hvor Viking Link og højspændingstraceet mødes. Her er der gode tilkørselsforhold via V. Henne Bys Vej og Blåbjergvej, og der er plads til servicetelte, start- og slutpunkter, parkering osv.

UDVIKLINGSPRINCIP OVERNATNINGSFACILITETER

Overnatningsfaciliteter understøtter længere ophold i naturen samt inviterer vandre- og cykelturister på længere ture ind i området.

Omkring naturområdet er der en meget veludbygget turismeinfrastruktur med store sommerhusområder samt campingpladser, kroer og B&Bs. Derudover er der adgang til shelters i Nr. Nebel Skov uden for projektområdet. Inden for projektområdet er der 2 primitive overnatningspladser og fri teltning er tilladt i plantagen.

Særligt omkring gateways og ankomstpunkter i delområde 2 og 4 kan der med fordel etableres shelters for at gøre det mere attraktivt for de naturvante, der prøver kræfter med friluftslivet. Men også for de naturvante, der er på den lange tur langs den nationale rute N1.

Forslag Oplevelsesfaciliteter

1. Eventfaciliteter i tracé for Viking Link og højspændingsledning. Herunder en højnelse af biodiversitet i de ryddede landskaber.

2. Ophold, læring og fortællinger gennem leg i Nymindegab Nord i tilknytning til et styrket ankomstpunkt.

3. EVT Formidling og fremkommelighed
Faciliteter der formidler unik natur og kultur samt mindsker sliddet på området ved menneskers færdsel (infotavler, boardwalks og lign.)

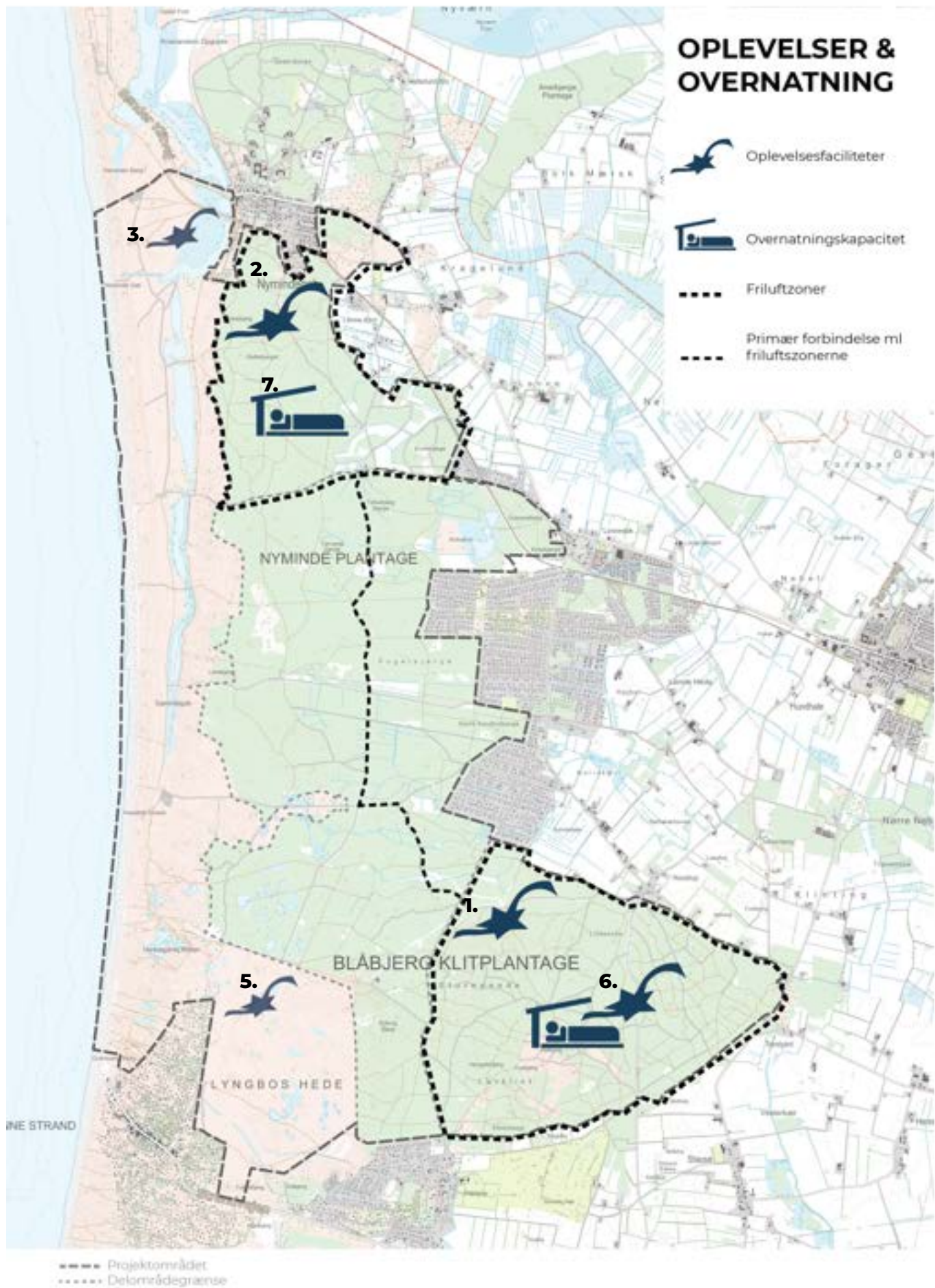
4. Opholdsfaciliteter der understøtter MTB og andre aktive oplevelser ved Blåbjerg

5. EVT. Formidling og fremkommelighed
Faciliteter der formidler en eventuel fremtidig fredning samt mindsker sliddet på området ved menneskers færdsel (infotavler, boardwalks og lign.)

Forslag Overnatningsfaciliteter

6. Overnatningsmuligheder omkring Gateway Blåbjerg i form af shelters eller lejrpladser.

7. Overnatningsmuligheder i Nyminde Nord i form af shelters eller lejrpladser.

KOLOFON

Udgivet af:
Dansk Kyst- og Naturturisme

Juni 2023
www.kystognaturturisme.dk
Fotokreditering forside: Arkitema